

פתרון תרגיל בית 20 – לוגיקה 2014

תרגיל 1

נוכיח בשיטת ההרחבה שהטיעונים הבאים אינם תקפים.

בכל אחד מהסעיפים אנו מתבוננים בתחום דיון בעל שני אובייקטים $D = \{a, b\}$.

$$\begin{array}{l} 1. \exists x(Ax \wedge Bx) \\ 2. \exists x(Bx \wedge Cx) \quad / \therefore \exists x(Ax \wedge Cx) \end{array} \quad \text{א.}$$

הטיעון המורחב הוא:

$$\begin{array}{l} 1. (Aa \wedge Ba) \vee (Ab \wedge Bb) \\ 2. (Ba \wedge Ca) \vee (Bb \wedge Cb) \quad / \therefore (Aa \wedge Ca) \vee (Ab \wedge Cb) \end{array}$$

ערכי האמת עבורם הטיעון אינו תקף:

Aa	Ab	Ba	Bb	Ca	Cb
F	T	T	T	T	F

$$\begin{array}{l} 1. \forall x(Ax \rightarrow Bx) \\ 2. \exists x \neg Ax \quad / \therefore \exists x \neg Bx \end{array} \quad \text{ב.}$$

הטיעון המורחב הוא:

$$\begin{array}{l} 1. (Aa \rightarrow Ba) \wedge (Ab \rightarrow Bb) \\ 2. \neg Aa \vee \neg Ab \quad / \therefore \neg Ba \vee \neg Bb \end{array}$$

ערכי האמת עבורם הטיעון אינו תקף:

Aa	Ab	Ba	Bb
F	T	T	T

$$\begin{array}{l} 1. \forall x((Px \wedge Qx) \rightarrow Rx) \\ 2. \exists x(Qx \wedge \neg Rx) \quad / \therefore \forall x(\neg Px \wedge \neg Qx) \end{array} \quad \text{ג.}$$

הטיעון המורחב הוא:

1. $((Pa \wedge Qa) \rightarrow Ra) \wedge ((Pb \wedge Qb) \rightarrow Rb)$
  2. $(Qa \wedge \neg Ra) \vee (Qb \wedge \neg Rb) \quad \therefore (\neg Pa \wedge \neg Qa) \wedge (\neg Pb \wedge \neg Qb)$
- ערכי האמת עבורם הטיעון אינו תקף:

Pa	Pb	Qa	Qb	Ra	Rb
T	F	T	T	T	F

תרגיל 2

מילון:

$x - Bx$ הוא משעמם	$x - Sx$ הוא סטודנט
$x - Kxy$ יודע את y	$x - Gx$ הוא סטודנט טוב
$x - Pxy$ עובר את y	$x - Cx$ הוא קורס
$x - Nxy$ ניגש ל- y	$x - Qx$ הוא בוחן
$x - Txy$ לוקח את y	$x - Ex$ הוא מבחן
$-m$ מרי	$x - Mx$ הוא מתקדם
$-a$ עדי	$x - Dx$ הוא קשה

הצרינו את הטענות הבאות תוך שימוש במילון הנ"ל:

א. עדי יודעת הכל

[לכל x , עדי יודעת את x .]

$$\forall x Kax$$

ב. עדי עוברת כל קורס שהיא לוקחת

[לכל x אם x הוא קורס וגם עדי לוקחת את x אזי עדי עוברת את x .]

$$\forall x ((Cx \wedge Tax) \rightarrow Pax)$$

ג. למרות שמרי יודעת הכל, יש בחנים שהיא לא עוברת

[שימו לב למילה "למרות"! למעשה, זה מה שהפסוק אומר: מרי יודעת

הכל וגם יש בחנים שהיא לא עוברת.

לכל x מרי יודעת את x וגם קיים y כך ש- y בוחן גם מרי לא עוברת

את y .]

$$\forall x Kmx \wedge \exists y (By \wedge \neg Pmy)$$

ד. כל הסטודנטים המתקדמים הם סטודנטים טובים

$$\forall x ((Sx \wedge Mx) \rightarrow Gx)$$

ה. רק המבחנים המתקדמים הם קשים

[שימו לב למילה "רק"! הפסוק למעשה טוען: כל המבחנים הקשים הם מתקדמים.]

$$\forall x((Ex \wedge Dx) \rightarrow Mx)$$

1. מרי ניגשת רק למבחנים קשים

[כלומר: אם מרי ניגשת למבחן כלשהו, אז המבחן הזה קשה.]

לכל x אם x מבחן וגם מרי ניגשת ל- x אזי x קשה.]

$$\forall x((Ex \wedge Nmx) \rightarrow Dx)$$

2. אם אין קורסים משעממים אז אין קורסים קשים

[אם לא קיים x כך ש- x הוא קורס וגם x הוא משעמם, אזי לא קיים y

כך ש- y הוא קורס וגם y קשה.]

$$\neg \exists x(Cx \wedge Bx) \rightarrow \neg \exists y(Cy \wedge Dy)$$

ולאחר הפעלת כללי שלילת הכמתים נקבל (אם רוצים, לא חובה):

$$\forall x(Cx \rightarrow \neg Bx) \rightarrow \forall y(Cy \rightarrow \neg Dy)$$